

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

пр-т Миру, 14, м. Чернігів, 14000 тел./факс (0462) 67-48-72, e-mail: deko_post@cg.gov.ua код ЄДРПОУ 38709568

02.08.2019

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля

(автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків»

вул. Партизанська, 31, с. Олешня,

Ріпкинський р-н, Чернігівська обл., 15030

(заявник та його адреса)

31.07.2019

(дата видачі)

20-2019312983/1

(номер висновку)

2019312983

(реєстраційний номер справи про оцінку

впливу на довкілля планованої діяльності)

20-2019312983/2 б/р 31.07.2019

(номер і дата звіту про громадське

обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14^{*} Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме: планової діяльності видобування пісків кварцових Папернянського родовища ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків», що знаходиться вул. Партизанська 31, с. Олешня, Ріпкинський р-н., Чернігівська обл., 15030, код ЄДРПОУ 22830723.

Основні характеристики та місце провадження планової діяльності

Планована діяльність – видобування пісків кварцових Папернянського родовища в якості сировини для використання в скляній промисловості. Папернянське родовище пісків кварцових розташоване у Ріпкинському районі Чернігівської області в 3,5 км на північний захід від залізничної станції Грибова Рудня. Родовище знаходиться на відстані 18 км на північ від районного центру м. Ріпки та в 70 км на північ від обласного центра м. Чернігів. Найближчі населені пункти є с. Папірня, Олешня, Олександровка, Грибова Рудня і Глібів Хутір, які зв'язані між собою покращеними ґрунтовими та шосейними дорогами. В 5 км західніше ділянки проходить автомагістраль Чернігів-Гомель. Видобування буде здійснюватися в межах ділянки площею 14,8 га, географічні координати кутових точок Папернянського родовища зазначені в спеціальному дозволі на користування надрами виданого Державною службою геології та надр України №2160 від 22 березня 2000 року (zmіни внесено наказом від 31.10.2018 р.).

Родовище розташоване на землях промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, які знаходяться на території Горностаївської сільської ради Ріпкинського району Чернігівської області.. Площа північної невідпрацьованої частини родовища в межах загального контуру підрахунку запасів - 11,6 га, в т.ч. в контурі балансових запасів – 8,54 га. Корисною копалиною на Папернянському родовищі є білі кварцові піски верхнього палеогену (берекська світа). Потужність корисного шару змінюється від 2,5 до 9,3 м в середньому складає 6,5-6,8 м. Значна потужність шару пісків обводнена, з поверхні скляні піски перекриваються флювіогляціальними піщаними відкладами потужністю від 1,2 до 11,5 м, в середньому 5,6 м, які віднесені до розкриву. Підстеляється продуктивний шар вуглистими пісками береки, іноді вуглистими глинами, які не є корисною копалиною. Розробка скляних пісків проводиться протягом багатьох років і надалі родовище також планується до розробки відкритою гірничию виробкою (кар'єр) від покрівлі берекських пісків (відмітки 97,06-102,27 м) до підошви (відмітки 91,65-94,84 м). Середня глибина кар'єру (при відмітках рельєфу поверхні 99,75-108,99 м) складатиме 11,8 м.

ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків» планує продовжити розробку Папернянського родовища пісків як окремого об'єкту надрокористування у Ріпкинському районі Чернігівської області. Річна продуктивність кар'єру по видобутку корисної копалини становить 500 тис.т. Промислові запаси забезпечать роботу підприємства на 2,6 років, в результаті виконаної переоцінки запасів, згідно Протоколу ДКЗУ від 19.10.2017 р. № 4122, балансові запаси пісків кварцових на Папернянському родовищі становлять 1313 тис.т. Корисна копалина представлена покладом субгоризонтального залягання світлозабарвленого піску верхньої частини відкладів берекської світи. Пісок покладу кварцовий світло-сірого, світложовтого до білого кольорів, дрібно-тонкозернистий. Потужність корисної копалини коливається від 1,8 до 10,0 м і в середньому складає 5,1 м. До розкривних порід на родовищі віднесені: ґрунтово-рослинний шар потужністю від 0,2 до 0,5 м, середня 0,2 м; флювіогляціальні піски (з окремими лінзами суглинку і глини невеликої потужності 0,6-2,50 м) потужністю від 2,6 до 8,7 м, середня 6,0 м. Загальна потужність розкривних порід (з урахуванням 0,2 м зачищення корисної копалини) коливається від 3,0 до 9,2 м і в середньому складає 6,3 м. Підстилається корисна копалина піском темнозабарвленим кварцовим, дрібнозернистим, глинистим, вуглистим пройденою потужністю 1,8 м. Гірничі роботи на Папернянському родовищі проводяться відповідно з «Техно-рабочим проектом разработки и рекультивации Папернянського месторождения стекольных песков и строительства автодороги карьер – ст. Грибова Рудня», КГЭ «Укргеолстром», 1977 г. При прийнятті рішень стосовно експлуатації родовища, вибору порядку і способу підготовки родовища враховувались наступні фактори:

1. Гірничо-геологічні та гідрогеологічні умови залягання корисної копалини і розкривних порід.
2. Рельєф місцевості і дальність транспортування гірських порід.

3. Безпечні умови роботи гірничого та транспортного обладнання.
4. Положення діючих гірничих виробок.

Родовище розкрито загальною траншеєю внутрішнього закладання, яка розташована в південно-східній частині родовища. Система розробки родовища – транспортна з внутрішнім відвалоутворенням. Проектна позначка дна кар’єру – покрівля підстелюючих порід з врахуванням шару недобору товщиною 0,2 м в підошві продуктивного пласта з метою запобігання засмічення корисної копалини підстелюючими породами. При проведенні видобувних робіт одноковшевими екскаваторами JCB JC330LC та CAT 329D типу зворотня лопата виконується пониження рівня підземної води до підошви продуктивної товщі на глибину 5-6 м. Водовідлив здійснюється насосом К 200-150-315 продуктивністю 300 м³/год і напором 45 м. Водовідведення здійснюється по трубопроводу діаметром 150 мм в став-відстійник ємністю 2200 м³ і далі самопливом по відкритій канаві в р. Сухий Вир. Розкривні роботи виконуються екскаваторами JCB JC330LC та CAT 329D. Видобутий в кар’єрі пісок автотранспортом вивозиться на прирейковий склад залізничної ст. Грибова Рудня. Відстань транспортування – 5 км, в якості транспортних засобів використовуються автосамоскиди КамАЗ 6520 (20 т) та MAN TGS 33.360 (20 т). Відвантаження піску із прирейкового складу в залізничні вагони здійснюється фронтальним навантажувачем. Для виконання допоміжних робіт використовуються бульдозери Shantui SD16. Враховуючи те, що Папернянське родовище в теперішній час розробляється кар’єром ТОВ «Папернянський кар’єр скляних пісків», подальше промислове освоєння буде здійснюватися шляхом розвитку існуючого стану гірничих робіт на Папернянському родовищі і не потребує додаткових гірничо-підготовчих робіт пов’язаних із проведеним в’їзою траншеї, утворенням робочих майданчиків по розкриву і добуванню. Ширина в’їзних траншей, берм безпеки, технічні межі робочих горизонтів, стійкі кути укосу визначені з урахуванням вимог «Норм технологічного проєктування підприємств нерудних будівельних матеріалів», СОУ-Н МПП 73.020-078-1:2007 «Норми технологічного проєктування гірничодобувних підприємств із відкритим способом розробки родовищ корисних копалин», НПАОП 0.00-1.24-10 «Правил охорони праці під час розробки родовищ корисних копалин відкритим способом», Закону України «Про охорону праці», Кодексу України про надра та відповідних інших нормативних документів.

Враховуючи гірничо-геологічні умови залягання, потужність та фізико-механічні властивості корисної копалини і розкривних порід, рельєф місцевості і дальність транспортування гірничої маси, річні об’єми видобувних і розкривних робіт, положення діючих гірничих виробок проєктом розробки родовища прийнята транспортна система розробки родовища з застосуванням автомобільного транспорту і з розміщенням розкривних порід у внутрішніх відвалях. Враховуючи досвід розробки Папернянського родовища, технологічна схема подальших добувних робіт залишається такою, що склалася на діючому кар’єрі і передбачає безпосередню розробку пісків екскаватором з навантаженням в автосамоскиди. Максимальна висота уступу

проектом прийнята 5 м. Просування фронту видобувних і розкривних робіт – паралельне. В'їзна траншея ширину 14,5 м, рух автотранспорту односторонній, ширина майданчиків на уступах 25,0 м. Повздовжній нахил дороги 0,08. Технологічна схема добувних робіт на кар'єрі включає наступні операції:

- підготовка майданчика для виконання навантажувальних робіт (зачистка вибою та під'їзд до нього бульдозером);
- навантаження корисної копалини екскаваторами типу зворотна лопата і завантаження цих порід у автосамоскиди вантажопідйомністю 20 тон;
- транспортування корисної копалини автосамоскидами вантажопідйомністю 20 тон на збагачувальну фабрику.

Виконання розкривних робіт на родовищі передбачається проводити за наступними етапами - розробка та переміщення пухких розкривних порід. Технологічна схема розробки розкривних порід складається з таких операцій:

- розробка уступів розкривних порід екскаваторами типу зворотна лопата і завантаження цих порід у автосамоскиди вантажопідйомністю 20 тон;
- перевезення розкривних порід автосамоскидами вантажопідйомністю 20 тон на місце зберігання (внутрішній відвал 0,5-1,0 км).

Департамет екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме :

Планова діяльність передбачає видуботок корисної копалини на Папернянському родовищі – білих кварцових пісків верхнього палеогену (берекська світа). Потужність корисного шару змінюється від 2,5 до 9,3 м в середньому складає 6,5-6,8 м. Значна потужність шару пісків обводнена, з поверхні скляні піски перекриваються флювіогляціальними піщаними відкладами потужністю від 1,2 до 11,5 м, в середньому 5,6 м, які віднесені до розкриву. Підстеляється продуктивний шар вуглистими пісками береки, іноді вуглистими глинами, які не є корисною копалиною. Розробка скляніх пісків проводиться протягом багатьох років і надалі родовище також планується до розробки відкритою гірничу виробкою (кар'єр) від покрівлі берекських пісків (відмітки 97,06-102,27 м) до підошви (відмітки 91,65-94,84 м). Середня глибина кар'єру (при відмітках рельєфу поверхні 99,75-108,99 м) складатиме 11,8 м.

- вплив на атмосферне повітря під час реалізації планової діяльності:

Технологією розробки родовища передбачені процеси, які призводять до викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Джерелами викидів забруднюючих речовин на період експлуатації кар'єру є двигуни внутрішнього згорання кар'єрних машин і механізмів (екскаватори, бульдозери, автосамоскиди), викиди пилу при русі автотранспорту (взаємодія коліс з дорогою, здування пилу з кузову), при формуванні відвалів розкривних порід, при виймально-навантажувальних роботах розкривних порід та

корисної копалини, статичному зберіганні розкривних порід в тимчасових відвахах.

Видобуток та розкриття порід на кар'єрі обумовлює функціонування площинних неорганізованих джерел викидів забруднюючих речовин. Кар'єр розглядається як єдине джерело рівномірно розділених по площі викидів від автотранспортних і виймальнонавантажувальних робіт, а також від неорганізованих джерел у вигляді відвалів розкривних порід.

Джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферу на родовищі є:

Джерело №1 (місце розробки і навантаження гірничої маси) – неорганізоване, площинне джерело викиду речовин у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом під час проведення розкривних, добувних та розвантажувально-навантажувальних роботах. Джерело утворення – екскаватори JCB JC330LC (1 шт.), CAT 329D (1 шт.) і бульдозери Shantui SD16 (2 шт.).

Джерело №2 (місце роботи кар'єрних машин) – неорганізоване, лінійне джерело викиду речовин у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, сажі, діоксиду сірки, неметанові леткі органічні сполуки під час руху автотранспорту в кар'єрі, в результаті виділення газів від двигунів внутрішнього згоряння та виділення пилу під час взаємодії коліс з полотном дороги і здування пилу з поверхні матеріалу, завантаженого в кузов машин. Джерело утворення – автосамоскиди КамАЗ-6520 (20 т) (4 шт.) і MAN TGS 33.360 (20 т) (2 шт.).

Джерело №3 (відвал розкривних порід) – неорганізоване, площине джерело викиду речовин у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом під час складування і зберігання порід розкриву, в тому числі ґрунтово-рослинного шару.

Джерело №4 (зварювальний пост) – неорганізоване, джерело викиду оксиду заліза і діоксиду мангану під час зварювальних робіт.

За результатами проведених розрахунків валовий викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря складе 2382,63 т/рік, в тому числі парникових газів діоксиду вуглецю – 2303,95 т/рік та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок - 4,885т/рік.

Гігієнічним критерієм для визначення гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферу є відповідність їх розрахункових концентрацій на межі СЗЗ гігієнічно-санітарному нормативу. Виконані розрахунки свідчать про те, що розробка родовища не приведе до наднормативного забруднення атмосферного повітря.

- вплив на водне середовище під час реалізації планової діяльності:

Із сучасних фізико-геологічних процесів та явищ в районі родовища спостерігається підтоплення території. Слабка дренованість, близьке до деної поверхні залягання рівня ґрутових вод і водотривких порід, малий нахил поверхневого і підземного стоку призводить до надмірного зволоження території в періоди з підвищеною кількістю атмосферних опадів. Тому, зниження рівня підземних вод при розробці кар'єру буде мати позитивний

вплив на меліоративну ситуацію в межах його радіусу впливу. Технологія видобування корисної копалини передбачає використання технічної води для зменшення пилоутворення від роботи кар'єру в теплу пору року. Скид залишку дренажної води після відстоювання (очищення від завислих часток породи) здійснюється в р. Сухий Вир. Норми і умови скиду вказані у Дозволі на спеціальне водокористування від 11.09.2016 р. № 546.

Водовідведення кар'єрних вод не чинить впливу на найближчі колодязі та свердловини в с. Грибова Рудня (~700 м). Зниження рівнів води берекського водоносного горизонту не спостерігалося протягом строку експлуатації кар'єру.

Надходження води в кар'єр відбувається за рахунок атмосферних опадів, що випадають безпосередньо в межах границь кар'єру, і за рахунок водоносного горизонту, надходження води з якого відбувається в результаті інфільтрації з бортів і dna кар'єру. У весняний період часу притік води в кар'єр за рахунок весняного паводка збільшується приблизно вдвічі. Враховуючи рельєф ділянки можливо очікувати надходження до кар'єру дощових опадів і талих вод за рахунок поверхневого стоку. Для попередження надходження до кар'єру дощових опадів і талих вод за рахунок поверхневого стоку передбачено обвалування і будівництво нагорних канав по периметру кар'єру. Крім того, передбачено профілювання площацок уступів бортів кар'єру з метою організації стоку атмосферних вод. Водозбирник закладається в найнижчій частині кожного з відпрацьованих горизонтів.

Для господарчих, технічних та технологічних потреб використовуються кар'єрні води із запровадженням замкнутого циклу круговороту для зменшення негативних впливів на довкілля. Для виробничих потреб вода витрачається для заправки гірничо-транспортного обладнання, поливання автодоріг і проммайданчика, зрошення вибоїв, місць навантаження гірських порід. На ці потреби використовується кар'єрна вода зі ставка-відстійника. На ці потреби використовується близько 1145м³/рік.

Питне водопостачання здійснюється у відповідності до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання». Для організації питного водопостачання підприємства використовується фасована питна столова вода. Передбачається використовувати питну фасовану воду з торгівельної мережі в спеціальній поліетиленовій тарі.

Потенційних джерел забруднення підземних та поверхневих вод від планованої діяльності не передбачається.

- вплив на ґрунти під час реалізації планової діяльності:

Розробка родовища приймається в межах підрахованих і затверджених запасів згідно Протоколу ДКЗ України від 19.10.2017 р. № 4122. Ґрунтово-рослинний шар розробляється разом з пухкими розкривними породами із-за низького вмісту гумусу. Загальний обсяг ґрунтово-рослинного шару в межах контуру знімання складе 11,0 тис. м³. Пухкі розкривні породи транспортується у внутрішні відвали. Відвал складується у 1 ярус. Максимальна висота ярусу відвалу – 10 м. Розкривні породи згідно з проведеними дослідженнями не можуть бути використані в народному

господарстві. У подальшому відвали розкривних порід рекультивуються. Гірничотехнічний етап рекультивації включає відвальні та планувальні роботи. Після досягнення проектних контурів родовища здійснюється озеленення укосів і платоподібної частини, що забезпечує створення сприятливих санітарно-гігієнічних і естетичних умов в районі розміщення кар'єра.

В процесі ведення гірничих робіт експлуатація технічного обладнання здійснюється таким чином, щоб виключити попадання нафтопродуктів (дизпалива і мастил) на земну поверхню. При аварійних розливах нафтопродуктів, вони збиратимуться разом з ґрунтом. Зібраний ґрунт направляється у спеціальне місце зберігання для наступної передачі спеціалізованим підприємствам на утилізацію. Газові викиди забруднюючих речовин внаслідок їх випадіння із атмосфери та осідання на ґрунти, в результаті проведення робіт із складування відходів, здування пилу з поверхні відвалів та викидів кар'єрного транспорту, не вплинуть на геохімічний склад ґрунтів, оскільки розрахункові концентрації забруднюючих речовин в атмосфері не перевищують встановлені

- **поводження з відходами:**

У процесі експлуатації об'єкту утворюються наступні види відходів: відпрацьовані акумулятори, відпрацьовані мастила, автогума, ветош обтиральна, відпрацьовані фільтри, одяг та взуття – відпрацьоване, зіпсоване, забруднене або зіпсоване, та комунальні відходи. На території об'єкту здійснюється лише тимчасове зберігання відходів, після чого відходи передаються згідно договорів спеціалізованим організаціям. Тимчасове зберігання відходів здійснюється згідно Закону України «Про відходи». Відходи в міру їх накопичення збирають у тару, призначену для кожного класу з дотриманням правил безпеки і залишають на відведеніх місцях для подальшого перевезення на об'єкти утилізації, місця знешкодження або захоронення. В приміщеннях для зберігання небезпечних відходів забезначені санітарно-гігієнічні вимоги до повітря робочої зони. Місця тимчасового складування відходів на території підприємства відповідають наступним вимогам:

- покриття майданчиків виконане з неруйнованого і непроникного для токсичних речовин матеріалу (бетон, граніт та ін.);
- майданчик має відбортовку або обваловку по всьому периметру для виключення попадання шкідливих речовин в зливову каналізацію і на ґрунт;
- майданчик має зручний під'їзд автотранспорту для вивозу відходів. Вплив на довкілля за фактором здійснення операцій у сфері поводження з відходами буде носити довгостроковий характер, в той час за рахунок відповідності діючим нормативам, негативного впливу від планованої діяльності на довкілля за рахунок поводження з відходами не очікується. Передбачається допустимий вплив на довкілля зумовлений операціями у сфері поводження з відходами.
- **вплив шумового, та вібраційного, світлового теплового та радіаційного забруднення на довкілля:**

Основними джерелами шуму під час провадження планованої діяльності будуть робота кар'єрної техніки та автотранспорту. Для оцінки впливу шуму проведені розрахунки еквівалентного рівня шуму від роботи обладнання на межі нормативної санітарно-захисної зони (далі – СЗЗ) 100,0 м. Розрахунок шумового впливу проводився при умові, що все обладнання кар'єру працює одночасно. Все обладнання заводського типу з визначеними шумовими та вібраційними характеристиками. Обладнання справне та працює відповідно до технічного паспорту. Шумові та вібраційні характеристики знаходяться у межах встановлених заводськими випробуваннями і прийняті у відповідності з технічними паспортами обладнання. Розрахунок здійснювався на підставі характеристик технологічного обладнання з урахуванням рівнів шуму, що утворюється від вищезгаданих джерел. Фактичний рівень шуму на межі СЗЗ буде нижчим, ніж розрахунковий рівень, у зв'язку з порушенням вище наведених ідеальних умов розрахунків (не враховано поглинання звуку поверхнею землі та зменшення шуму при заглибленні техніки в кар'єр, неодночасність роботи всієї техніки). У відповідності до Державних санітарних правил проектування і забудови населених пунктів, затверджених Наказом МОЗ від 19.06.1996 р. №173, допустимі рівні звуку для територій, що безпосередньо примикають до житлових забудов, складають 55 дБА вдень та 45 дБА вночі. Рівень шуму не перевищує нормативні значення для населених пунктів. Очікуваний рівень шуму від роботи кар'єрної техніки під час розробки родовища на відстані 100,0 м нижче допустимого значення. По своїй фізичній природі вібрація тісно пов'язана з шумом. Технологічні процеси не передбачають значних вібрацій механізмів. Рівні вібрації механізмів не перевищують допустимих нормативних значень згідно з вимогами ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації». Захист від шуму і вібрацій здійснюватиметься із дотриманням вимог ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму». Для зниження виробничих шумів і вібрації на кар'єрі використовується тільки технічно справне гірниче обладнання, а також за потреби індивідуальні засоби захисту і протишумові навушники.

Вплив на довкілля за фактором шумового впливу буде носити довгостроковий характер, але за рахунок відповідності його діючим нормативам негативного впливу від планованої діяльності на довкілля від шумового впливу не очікується. Джерелами вібрації є технологічне обладнання. На межі найближчої житлової забудови рівень вібрації визначається як «відсутній» за санітарно-гігієнічними нормативами.

Планована діяльність не створює радіаційного забруднення та випромінення. Радіаційно-гігієнічна оцінка порід родовища була виконана в 2002 р. за результатами гамма-каротажу 7 свердловин, радіометричного обстеження стінок і поверхні родовища. Відповідно до результатів проведених робіт корисна копалина та розкривні породи мають низьку сумарну радіоактивність – до 120 Бк/кг. Здійснення планованої діяльності у відповідності з технологічними режимами не створює світлового та теплового забруднення довкілля.

- вплив на техногенне середовище:

Вплив планованої діяльності (розробка родовища) на промислові, житлово-цивільні об'єкти, пам'ятки архітектури, історії і культури, наземні і підземні споруди та інші елементи техногенного середовища – відсутній. Поблизу проектованої діяльності відсутні об'єкти техногенного впливу на навколоішнє середовище.

- вплив на соціальне середовище:

Планована діяльність спрямована на розвиток будівельної галузі району та скляної промисловості, об'єкт відповідає програмам соціального та промислового розвитку України. Позитивним впливом роботи кар'єру на соціальне середовище є створення додаткових робочих місць, а також забезпечення будівельної галузі району корисною копалиною. Діяльність аналогічних виробничих процесів показує відсутність негативного соціального впливу на населення. Діяльність підприємства не призведе до виникнення специфічних та професійних захворювань працюючих на підприємстві. Джерелами фізичного впливу (шум, вібрація) на соціальне середовище є транспортні роботи під час розробки родовища. Джерела ультразвукових коливань, іонізуючого і радіаційного випромінювання відсутні. Об'єктом фізичного впливу є житлова зона. Можна стверджувати, що фізичний вплив на житлову зону від діяльності не перевищує нормативного рівня. Використання сучасного обладнання дозволяє знизити собівартість виробництва, що сприяє підвищенню заробітної плати населення зайнятого на виробництві та підвищенню відрахувань до бюджетів усіх рівнів.

- вплив на флору та фауну:

Планована діяльність буде мати локальний вплив на флору та фауну, за рахунок вилучення ділянки та зняття ґрунту з рослинним шаром. Вплив на фауну виникне за рахунок присутності людей на технологічних майданчиках. Розробку ґрунтово-рослинного шару планується виконувати у межах родовища разом із пухкими розкривними породами із-за низького вмісту гумусу. Для підтримання біологічної активності, запобігання розвитку водної та повітряної еrozії, попередження засмічення бур'янами, поверхню відвалу розкривних порід планується паралельно рекультивувати.

Рослинні угрупування, занесені до Червоної книги, в зоні впливу кар'єру відсутні. На території, відведеній під будівництво кар'єру, не помічені шляхи міграції птахів та тварин, не спостерігаються нерестовища риби, відсутні заповідні зони, популяції і ділянки зростання рідкісних і зникаючих видів рослин, занесених у Червону книгу України. Здійснення планованої діяльності не передбачає використання біорізноманіття та не створює вплив на нього.

- вплив на архітектурну, археологічну та культурну спадщину:

Згідно даним Звіту з ОВД, об'єкти культурної спадщини чи їх частини, об'єкти або предмети археологічного або історичного характеру, об'єкти архітектурної спадщини та їх охоронні зони в зону розробки родовища не потрапляють.

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про

громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене:

за результатами аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що найбільш відчутний, але в той час, далекий від порогових критичних значень, очікується вплив на атмосферне повітря;

при безпечній експлуатації родовища вплив на водне середовище, надра та ґрунти допустимий;

експлуатація кар'єру у відповідності з технологічними режимами та здійснення на промисловому майданчику виробничої діяльності у відповідності до діючих технологічних регламентів ведення робіт не створюють вібраційного та світлового забруднення довкілля;

за результатами контролю на території родовища перевищення радіаційного випромінювання не спостерігається;

на прилеглих до родовищах територіях відсутні дитячі, спортивні, лікувально-оздоровчі установи та інші суб'єкти господарювання;

комплекс технологічних, технічних, організаційних рішень забезпечує надійну безаварійну роботу технологічних об'єктів на родовищі.

Екологічні умови провадження планової діяльності:

1. Для планової діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планової діяльності, а саме:

- діяльність із видобування піску кварцевого здійснювати в межах географічних координат ділянки надр;
- реалізацію планової діяльності здійснювати відповідно до вимог Земельного та Водного кодексів України;
- дотримуватись вимог раціонального використання природних ресурсів та охорони надр відповідно Кодексу України «Про надра»;
- діяльність із видобування корисних копалин здійснювати на підставі та увідповідності до дозвільних документів, що передбачаються для планової діяльності;
- дотримуватись природоохоронних заходів, передбачених відповідними технічними регламентами;
- забороняється проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою, у період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня, відповідно Закону України «Про тваринний світ»
- забезпечити дотримання нормативної ССЗ встановленої для даного виду діяльності;
- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснювати на підставі дозволу дозволу відповідно Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про відходи», документів дозвільного характеру та укладених договорів зі спеціалізованими організаціями у сфері поводження з відходами, у тому числі, з небезпечними;
- забезпечити виконання маркшайдерського відомчого контролю за правильністю розробки родовища;
- здійснювати радіологічний контроль видобутої сировини в кар'єрі продукції з неї;
- здійснювати зняття, перенесення, та складування розківних порід відповідно до законодавства;
- після завершення робіт здійснити гірничотехнічну та біологічну рекультивацію кар'єру, у порядку встановленому законодавством;
- виконувати заходи, що забезпечують безпечність для життя і здоров'я робітників;
- виконувати заходи щодо запобігання або зменшення розвитку небезпечних геологічних процесів і явищ;
- здійснювати скид кар'єрних вод з додержанням нормативів граничнодопустимих скидів.

2. Для планової діяльності встановлюються такі умови щодо запобіганню виникнення надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- припиняти роботи при виникненні будь-яких нештатних ситуацій (аварія, поломка тощо) до приведення технологічного процесу до нормальніх умов;
- забезпечити пожежну безпеку під час будівництва та експлуатації об'єкта;
- дотримуватися вимог Закону України «Про охорону праці».

3. Для планової діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планової діяльності, а саме:

підстави для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля планованої діяльності відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:

- своєчасно та в повному обсязі сплачувати екологічний податок та збір за користування надрами;
- відновлення (рекультивація) земель лісового фонду, яка здійснюється згідно укладеного договору оренди земельної ділянки.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планової діяльності на довкілля, а саме:

- під час розробки родовища використовувати тільки справну техніку;

- проводити заправку, мийку, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів та вантажопідйомних механізмів (у тому числі регулярне технічне обслуговування) для запобігання втрат паливно-мастильних матеріалів тільки у спеціально обладнаних місцях за межами території об'єкту планової діяльності в спеціально обладнаних місцях за межами території об'єкту планової діяльності;
- здійснювати полив гірничої маси при виконанні виймально-навантажувальних робіт;
- при виконанні транспортувальних робіт здійснювати полив водою автодоріг і під'їздів до місць навантаження і розвантаження автосамоскидів та території проммайданчика підприємства;
- забезпечити належне утримання прилеглих до кар'єру автомобільних доріг, по яких здійснюється транспортування;
- при формуванні ярусів відвалів розкривних порід реалізовувати кути відкосів з метою попередження зсуvinих явищ;
- забезпечити повне збирання, належне зберігання та недопущення змішування відходів;
- зберігати відходи лише у спеціально облаштованих для цього місцях;
- встановлювати контейнери для зберігання відходів та мобільних (пересувних) санітарно-технічних пристрій із герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність осіб залучених до виконання робіт з планової діяльності;
- здійснювати передачу відходів на утилізацію або видалення підприємствами та організаціями, які мають відповідну ліцензію у сфері поводження з відходами;
- передбачити збір кар'єрних вод в зумпфі, відкачування їх у ставок-відстійник з нафтоловлювачем, далі після відстоювання і очищення у водойму;
- передбачити збір та відведення дощових стічних вод з території проммайданчика та прилеглих до родовища територій в бік гірничої виробки з подальшим відкачуванням атмосферних вод разом з водами кар'єрного водовідливу у відстійник;
- раціонально використовувати водні ресурси та систематично вести первинний облік водокористування;
- здійснювати закріплення схилів посівом багаторічних трав та висадкою захисних насаджень.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу, а саме:

- забезпечення систематичного контролю (не рідше одного разу на рік) якості вод, що скидаються з кар'єру у водойму та водойми вище та нижче скиду.

Інформацію про результати післяпроектного моніторингу надавати до Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації за звітний рік до 01 лютого року, наступного за звітним.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проєктування** , а саме:

У разі виникнення потреби у розробці нових родовищ на території Папернянського родовища здійснити додаткову процедуру оцінки впливу на довкілля.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Начальник відділу моніторингу та
оцінки впливу на довкілля
управління природоохоронних
програм та оцінки впливу на довкілля
(керівник структурного підрозділу з оцінки впливу на
довкілля уповноваженого органу)

В. ГАНЖА
(ініціали, прізвище)

Директор Департаменту екології та
природних ресурсів Чернігівської
облдержадміністрації
(керівник уповноваженого територіального органу)

К. САХНЕВИЧ
(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.